

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 47 (3)

Izdan 1. Aprila 1930.

PATENTNI SPIS BR. 6910

Aktiengesellschaft Pulvis, Glarus, Svajcarska.

Šmižna spojka.

Prijava od 18. aprila 1929.

Važi od 1. novembra 1929.

Pronalazak se odnosi na šmižnu spojku koja je jednostavna i jeftina u izradbi i pogonu, jer se sastoji iz maloga broja dijelova, koji bez uporabe naročitih uređaja za primicanje i odmicanje, osiguravaju automatsko primicanje i praktički neograničeno šmiganje, ako se kretnji pogonjenoga dijela suprotstavi neobično velika zapreka.

Pronalazak se odlikuje u bitnosti tim, što se jedan dio spojke sastoji iz krilnoga kola sa učvršćenim krilima, a drugi dio spojke iz obočja, koje obuhvaća ovo krilno kolo, a koje je sasvim ili djelomično ispunjeno sa pulveriziranim, zrnatim ili sličnim materijalom.

Prema preinačenoj formi izvedbe predmeta pronalaska krila su na naročitim čepovima tako obrtljivo smeštena, da se pomiču iz djelalnoga položaja u nedjelatni, i to tako, da se zavrtno obrtanje krila zbiva u naumljenom smjeru kretnje spojke. Time se postizava, da se obavi automatsko rastavljanje, kada stane poganjajući dio spojke.

Na nacrtu prikazano je nekoliko oblika izradbe predmeta pronalaska. Fig. 1 prikazuje oblik izvedbe takove spojke u središnjem prerezu, Fig. 2 je pogled sa strane na krilno kolo takove spojke; Fig. 3 i Fig. 4 prikazuju dva daljnja oblika izradbe takovih spojki u preseku; Fig. 5 je uzdužni prerez spojke sa obrtljivim krilima; Fig. 6 je poprečni prerez počinje spojke.

Kod oblika izradbe prema Fig. 1 i 2 je 1 pogonska osovina, kao na pr. osovina

motora ili kakova druga, bilo kojim načinom spojena osovina. Čvrsto sjedi na osovini 1 krilno kolo 2 sa dva učvršćena krila, koja su na nacrtu upravljena radijalno, ali mogu biti upravljena i drugačije. Na produženjima glavine krilnoga kola 2 smješteno je okretljivo obočje ili bubanj 3, koji je razdijeljen, da se uzmogne nataći preko krilnoga kola. Obje pole bubnja mogu biti shodno ušarafljene jedna u drugu, kao što je prikazano. Krila zapremaju veći ili manji dio poprečnog prereza bubnja. Šuplji prostor bubnja ispunjen je sasvim ili djelomično sa pulveriziranim, zrnatim ili sličnim materijalom, shodno grafitom ili pulveriziranom kovinom.

Na nacrtu je bubanj 3 izrađen kao remenica.

Kada se pogoni osovina 1, vrte se krila 2 u šupljini bubnja 3. Pulverizirani ili slični materijal, koji treba povesti, sprječava kretnju krila. Posljedica je toga, da bubanj malo po malo sudjeluje na kretnji i to tim više, što kretnja biva bržom. Poveđiva sila daje se preinakom broja krila ili količine materijala u bubnju povećati ili smanjiti.

Ako kretnji remenice stoji nasuprot vanredno veliki otpor, onda trenje između krila i stijena bubnja nije više u stanju, da bubanj ponese, čime se dadu spriječiti nezgode.

Nutarnje stijene bubnja mogu biti izbraždene ili valovite, da se poboljša pove-

denje materijala. Osovina 1 može da prolazi i kroz.

Na Fig. 3 prikazana je spojka, koja naročito služi za prenos sile sa remenice ili sl. na centralnu osovinu. U tom je slučaju remenica 20 čvrsto spojena sa glavinom 21 krilnoga kola 22, koje rotira u nutrašnjosti obočja 23, koje je usvoreno na osovini 24 unutar remenice. Ako je poželjno, može izradba prema Fig. 1 služiti i za prenos sile sa remenice 3 na osovinu 1.

Na fig. 4 je obočje 30, koje obuhvaća sa osovinom 34 čvrsto spojena krila 31, čvrsto spojeno s naročitom remenicom 32 manjega promjera, koja je skupa sa obočjem okretljivo smeštena na produženju glavine krilnoga kola 31.

Krilno kolo može, a da se ne udalji od bitnosti pronalaska, biti provideno čeonim slijenama. Krilno se kolo daje nadalje nadomjestiti masivnim kolom, u kojem su predviđene izvrtine ili izresci, da se tako stvore stanice. Moguće su i druge preinake.

Na Fig. 5 i 6 prikazana je jedna preinaka.

Čvrsto na osovini 41 usađena je glavina 42 bubnju sličnoga obočja 43. Okretljivo je na glavini 42 smeštena glavina 44 remenice 45, čiji vijenac obuhvaća oplošje obočja 43. Glavina 44 nosi dva krila 46, koja okretljivo sjede na čepovima 47, paralelnima prema osovini 41. Oblik krila odgovara u bitnosti poprečnom presjeku šupljega prostora bubnja 43. Krila 46 nose izdanke 48, koji strše unutra, a svrha im je, da sa sličnim ploham 49 glavine 44 djeluju tako skupa, da se krila iz radijalnoga ili u glavnom radijalnoga položaja dadu samo u jednom smjeru obrtati prema glavini 44.

Bubanj 43 napuni se sasvim ili djelomično sa pulveriziranim, zrnastim ili sličnim materijalom 50, kao kod gore opisanoga

oblika izradbe. I ovdje može bubanj biti providen izdancima izbražđenjima ili sl.

Ako je remenica 45 poganjajući dio spojke, onda treba spojka da se vrti u smjeru, naznačenom strjelicom na Fig. 6. Pulverizirani materijal 50 ponese krila 46, a s tim obočje 43 i osovinu 41. Ako se remenica usljed obustave pogona iznenada zaustavi, onda bubanj usljed ustrajnosti naravno da imade tendenciju, da vrtnju uz ponesenje materijala 50 nastavlja. Ova se ali daljna vrtnja ne prenaša krilima na remenicu, jer materijal 50 prouzrokuje samo vrtnju krila oko njihovih čepova 47 u smjeru vrtnje. Spojka se dakle kod obustave pogona automatski iskopča, pa za to može da služi kao sigurnosna spojka kod stavljanja u pogon i kod obustave pogona.

Patentni zahtevi:

1. Šmižna spojka, naznačena tim, da se jedan dio spojke sastoji iz krilnoga kola sa učvršćenim krilima, ili staničnog kola, a drugi dio spojke iz obočja, koje ovo krilno ili stanično kolo okretljivo obuhvaća, a ispunjeno je sasvim ili djelomično sa pulveriziranim, zrnastim ili sličnim materijalom.

2. Šmižna spojka prema zahtevu 1, naznačena tim, da je obočje izrađeno kao remenica, zupčanik ili sl. ili s takovim čvrsto spojena.

3. Šmižna spojka prema zahtevu 1, naznačena tim, da je obočje iznutra izbražđeno ili provideno valovitim ili sličnim izdancima.

4. Preinaka šmižne spojke prema zahtevu 1, naznačena tim, da su krila krilnoga kola namještena zglobno.

5. Šmižna spojka prema zahtevu 1 i 4, naznačena tim, da su krila na čepovima, paralelnima sa osovinom, smeštena tako, da se dadu uz djelatnoga položaja zakrenuti u nedjelatni.

Fig. 1.

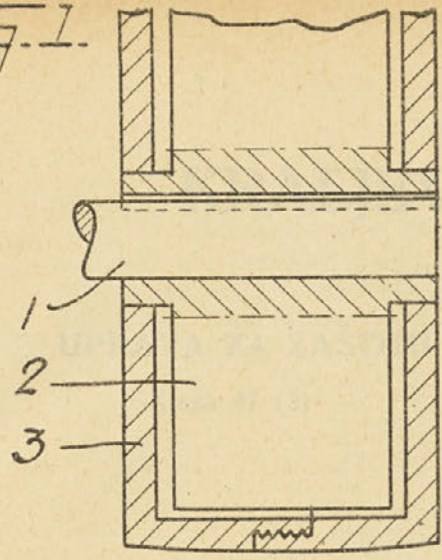

Fig. 2. Ad patenti broj 6910.

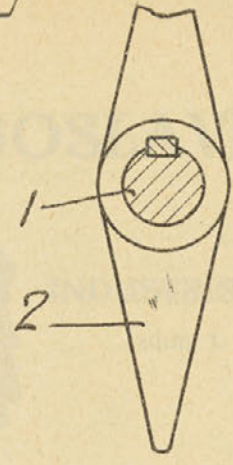

Fig. 3.

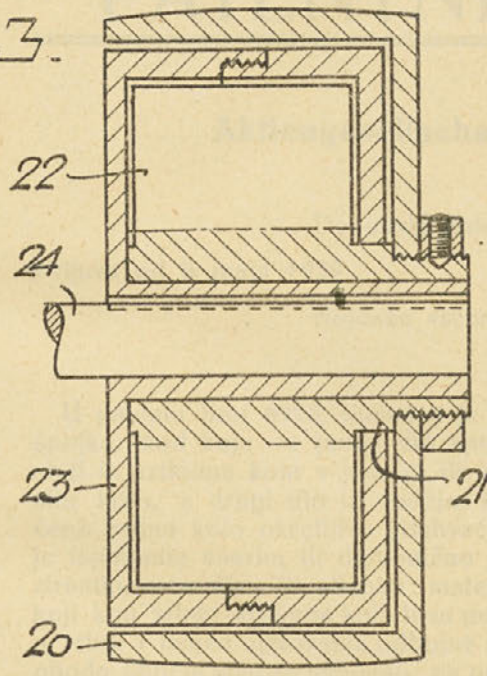

Fig. 4.

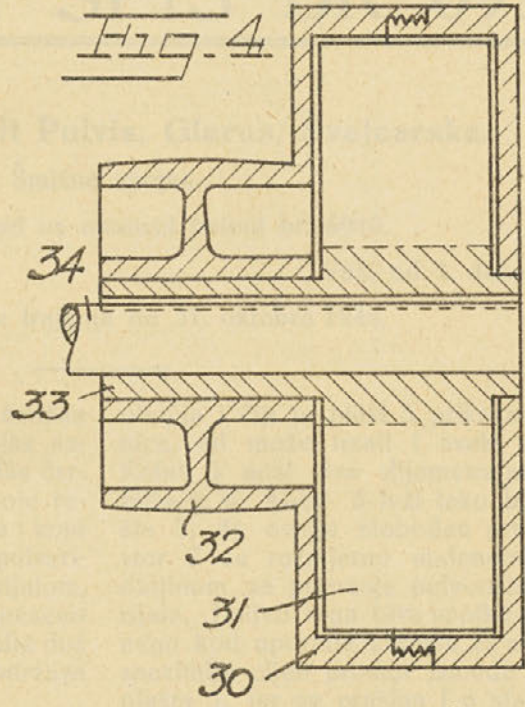

Fig. 5.

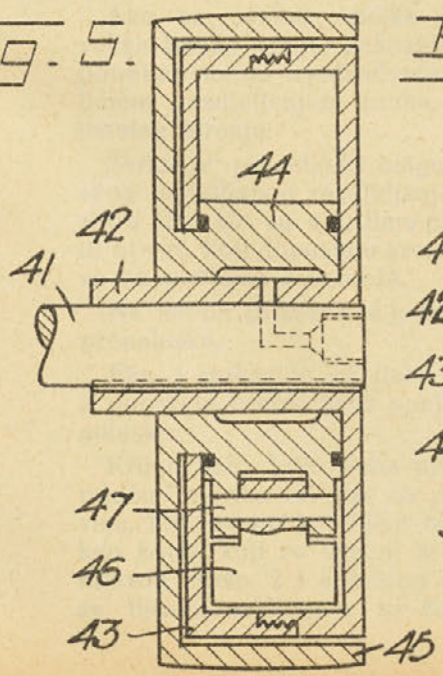

Fig. 6.

